

دانشکده پرستاری و مامایی همدان

طرح درس

بخش اول:

۱- مشخصات دروس:

نام و نام خانوادگی: خانم خداکرمی - دکتر آزیتا تیزنوبیک
دانشکده: پرستاری و مامایی
گروه آموزشی: مامایی
مرتبه دانشگاهی: مربی - استادیار
مدرک تحصیلی: ارشد مامایی - دکتری تخصصی

۲- مشخصات دروس

عنوان درس: فیزیولوژی و بیماریهای داخلی
تعداد واحد: ۳
دروس پیشنیاز: دروس علوم پایه - نشانه شناسی و معاینات فیزیکی

۳- مشخصات فراگیران:

رشته تحصیلی: مامایی
مقطع: کارشناسی

بخش دوم:

۱-اهداف کلی درس:

- ۱ - شناخت نیازهای اساسی و تشخیص حالات انسان در هنگام سلامت و بیماری بویژه زنان باردار
- ۲ - کاربرد یافته های علمی و ارائه خدمات و آموزش به بیماران و یا زنان باردار و آسیب پذیر و فراهم آوردن کمکهای پزشکی و ارجاع صحیح در موارد لازم
- ۳ - تشخیص مسئولیتها و محدودیتهای حرفه ای و پایبند بودن به رعایت موازین علمی و اخلاقی و قانونی در هنگام ارائه خدمات بمنظور حفظ جان مادر و بچه تأمین سلامت آنها

۲-سرفصل دروس:

الف - قلب و عروق و سیستم گردش خون

هدف کلی درس:

- ۱ - آشنایی کامل با فیزیوپاتولوژی بیماریهای قلب و سیستم گردش خون
- ۲ - آشنایی با تظاهرات و علائم بالینی بیماریهای قلب و عروق بر مبنای فیزیوپاتولوژی و معاینه بیماران قلبی
- ۳ - آشنایی با روشهای تشخیص و اداره انواع بیماریهای قلبی و روند آنها در طی دوران بارداری و زایمان و پس از زایمان

رئوس مطالب:

- ۱ - فعالیتهای الکتریکی قلب، گردش خون، اعصاب و تنظیم متابولیسم میوکارد بطور مختصر
- ۲ - تظاهرات و علائم بالینی بیماریهای قلب و عروق بر مبنای فیزیوپاتولوژی و معاینه بیماران قلبی (درد، تنگی نفس، تپش قلب، ورم، سنکوپ، سیانوز و غیره)، بررسی وضع عمومی بیمار، معاینه شریانها و نحوه اندازه گیری فشارخون، معاینه وریدها، معاینه قلب، مشاهده، لمس و بررسی ضربه ها جلوی قلبی، سمع، بررسی صداهای طبیعی بر مبنای فیزیولوژی و فیزیوپاتولوژی، انواع سوفل ها و مکانیسم ایجاد آنها
- ۳ - اصول الکتروفیزیولوژی قلب طبیعی، کلیات ایجاد و انتشار امواج الکتریکی، اختلال ریتم و هدایت، بلوکها، هیپرتروفی ها و پیس میکر
- انواع بیماریهای قلبی با تأکید بر علت، فیزیوپاتولوژی، علائم، تشخیص افتراقی، درمان، پیش آگهی و پیشگیری در غیرحاملگی و حاملگی شامل:
- ۴ - تب روماتیسمی
- ۵ - بیماریهای دریچه ای قلب (تنگی، نارسایی، پرولاپس)

- ۶- بیماریهای مادرزادی قلب بویژه انواع شایع آن
- ۷- افزایش فشارخون شریانی
- ۸- کاهش فشارخون شریانی (سنکوب، شوک هیپوولمیک و نرمولمیک)
- ۹- بیماریهای عضله قلب : میوکاردیت ها و کاردیومیوپاتی ها
- ۱۰- نارسایی قلب : انواع و اورژانسهایی آن
- ۱۱- اندوکاردیت عفونی و بیماریهای پریکارد
- ۱۲- بیماریهای عروق کرونر (ایسکمی، آنژین صدری، انفارکتوس)
- ۱۳- افزایش فشارخون در ریه و قلب ریوی
- ۱۴- تغییرات قلب و عروق، حجم و فشارخون در حاملگی - حاملگی پس از جراحیهای قلب - مصرف آنتی کوآگولانها و دیگر داروها در بارداری - مراقبت و درمان مادران باردار با بیماریهای قلبی در بارداری و زایمان و بعد از زایمان
- ۱۵- احیاء قلب و ریه
- ۱۶- CCU

ب- فیزیوپاتولوژی و بیماریهای داخلی دستگاه تنفس

هدف کلی درس:

آشنایی کامل با آناتومی، فیزیولوژی و فیزیوپاتولوژی، علل، علائم، تشخیص، درمان، پیش آگهی و پیشگیری بیماریهای دستگاه تنفس در غیرحاملگی و حاملگی

رئوس مطالب:

- ۱- آناتومی، فیزیولوژی و فیزیوپاتولوژی، نشانه شناسی و مکانیسم صداها
- ۲- بیماریهای عفونی (پنومونی، برونشکتازی، سل، آبسسه)
- ۳- بیماریهای انسدادی (COPD، آسم)
- ۴- بیماریهای بدخیم
- ۵- آمبولی ریه و اورژانسهایی تنفسی
- ۶- موارد ICV و ونتیلاتورها و قسمت‌های تشخیصی بیماریهای ریه - ICU
- ۷- ARDS و نارسایی حاد و مزمن ریه
- ۸- مختصری از بیماریهای پلور، مدیاستن، دیافراگم

د- فیزیوپاتولوژی و بیماریهای داخلی دستگاه گوارش

هدف کلی درس:

آشنایی دانشجو با آناتومی، فیزیولوژی، فیزیوپاتولوژی، علل، تشخیص، درمان، پیش آگهی و پیشگیری بیماریهای دستگاه گوارش در غیرحاملگی و حاملگی

رئوس مطالب:

۱ - مری: فیزیولوژی، مکانیسم بلع و اسفنکترها، فیزیوپاتولوژی، علائم مری (دیسفاژی، درد، رگورژیتاسیون و ادینوفاژی)، ازوفازیت ها به همراه موارد مربوط در حاملگی

۲ - معده و دوازدهه: فیزیولوژی (مکانیسم تخلیه معده، مکانیسم ترشح معده)، فیزیوپاتولوژی، تشخیص و درمان سوء هاضمه (دیس پپسیا)، زخم معده و دوازدهه، گاستریت ها، سرطانها، زخمهای ناشی از دارو و استرس به همراه موارد مربوط در حاملگی

۳ - روده باریک: فیزیولوژی (حرکات روده، مکانیسم جذب آب و الکترولیت، پروتئین ها، چربیها، کربوهیدراتها، ویتامینها، آهن، فسفر و کلسیم)، فیزیوپاتولوژی، تشخیص و درمان سندروم سوء جذب، انگل های روده ای، اسهال و همچنین بیماریهای مهم روده باریک نظیر سل - کرون، کولیت اولسروز سندروم رشد میکروبی و از دست رفتن پروتئین و مختصراً تومورها

۴ - روده بزرگ: فیزیولوژی (مکانیسم عمل دفع و حرکات روده بزرگ، جذب آب و نمک و اسفنکتر رکتوم)، فیزیوپاتولوژی اسهال و انواع اسهال، کولیت اولسروز، کولیت عفونی، کولیت عصبی، سل، مختصری از دیورتیکول پولیپ و تومور

۵ - کبد: فیزیولوژی (نقش کبد در متابولیسم کربوهیدراتها، پروتئینها چربیها و مکانیسم و مراحل ترشح صفرا)، فیزیوپاتولوژی، تشخیص و درمان انواع بیماریهای شایع نظیر سنگهای صفراوی، یرقانها، سیروز، هپاتومگالی، متابولیسم و پاتوژنز عوارض داروها در کبد و مختصراً آبسه و تومور

۶ - لوزالمعده: فیزیولوژی ترشح، فیزیوپاتولوژی، تشخیص و درمان پانکراتیت های حاد و مزمن

-منابع:

طب هاریسون - طب سیسیل - بارداری وزایمان ویلیامز (آخرین چاپ)

-شیوه آموزش: سخنرانی

-وظایف دانشجوی: حضور و مشارکت فعال در کلاس

جدول ارائه درس

اهداف کلی جلسه	عنوان درس	جلسه
<p>۱- آشنایی با: فیزیولوژی سیستم گردش خون و عروق، نحوه فعالیت و عملکرد عروق و اعصاب قلب</p> <p>۲- فعالیت الکتریکی قلب، متابولیسم میوکارد</p> <p>۳- توانایی خواندن نوار قلب و تشخیص نوار طبیعی و غیر طبیعی</p>	گردش خون، فعالیت‌های الکتریکی قلب	اول
<p>آشنایی با:</p> <p>۱- بیماری‌های عروق سیستمیک و عروق قلب و تظاهرات و علائم آنها.</p> <p>۲- نحوه بررسی وضع عمومی بیمار، گرفتن نبض و فشارخون، معاینه شریان، ورید، مشاهده، لمس و سمع صداهای طبیعی و غیر طبیعی قلب و بیس میکرو</p>	بیماری‌های قلب و عروق	دوم
<p>آشنایی با:</p> <p>۱- ایجاد و انتشار امواج الکتریکی، اختلال ریتم</p> <p>۲- علائم و تشخیص افتراقی و پیشگیری بیماری تب روماتیسمی در حاملگی و غیر حاملگی</p>	اصول الکترو فیزیولوژی قلب و بیماری‌های قلبی در حاملگی و غیر حاملگی	سوم
<p>آشنایی با:</p>	بیماری‌های قلبی در حاملگی و غیر حاملگی	چهارم

<p>۱- <u>بیماریهای دریچه ای قلب</u> علائم و تشخیص افتراقی و پیض آگهی، درمان و پیشگیری در حاملگی و غیر حاملگی</p> <p>۲- <u>بیماریهای مادر زادی قلب</u> علائم و تشخیص افتراقی و پیض آگهی، درمان و پیشگیری در حاملگی و غیر حاملگی</p>		
<p>آشنایی با:</p> <p>۱- <u>افرایش فشار خون شریانی</u> علائم و تشخیص افتراقی و پیض آگهی، درمان و پیشگیری در حاملگی و غیر حاملگی</p> <p>۲- <u>کاهش فشار خون شریانی</u> علائم و تشخیص افتراقی و پیض آگهی، درمان و پیشگیری در حاملگی و غیر حاملگی (سنکوب- شوک هیپوولمیک و نرمولمیک)</p> <p>۳- <u>عوارض داروهای مصرفی و اندیکاسیون مصرف دارو در حاملگی</u></p>	<p>بیماریهای قلبی در حاملگی و غیر حاملگی</p>	<p>پنجم</p>
<p>آشنایی با:</p> <p>۱- <u>بیماریهای عضله قلب و انواع نارسایی قلب</u> علائم و تشخیص افتراقی و پیض آگهی، درمان و پیشگیری در حاملگی و غیر حاملگی</p> <p>۲- <u>اورژانسهای قلب</u> علائم و تشخیص افتراقی و پیض آگهی، درمان و پیشگیری در حاملگی و غیر حاملگی</p>	<p>بیماریهای قلبی در حاملگی و غیر حاملگی</p>	<p>ششم</p>
<p>آشنایی با:</p> <p>۱- <u>اندوکاردیتهای عفونی و بیماریهای پریکارد</u> علائم و تشخیص افتراقی و پیض آگهی، درمان و پیشگیری در حاملگی و غیر حاملگی</p> <p>۲- <u>بیماریهای عروق کرونر (ایسکمی، آنژین صدری، انفارکتوس)</u> علائم و تشخیص</p>	<p>بیماریهای قلبی در حاملگی و غیر حاملگی</p>	<p>هفتم</p>

<p>افتراقی و بیض آگهی، درمان و پیشگیری در حاملگی و غیر حاملگی</p> <p>۳- عوارض داروهای مصرفی و اندیکاسیون مصرف دارو در حاملگی</p>		
<p>آشنایی با:</p> <p>۱- <u>افزایش فشارخون و قلب ریوی</u> علائم و تشخیص افتراقی و بیض آگهی، درمان و پیشگیری در حاملگی و غیر حاملگی</p> <p>۲- <u>احیاء قلب و ریه</u> علائم و تشخیص افتراقی و بیض آگهی، درمان و پیشگیری در حاملگی و غیر حاملگی</p> <p>۳- عوارض داروهای مصرفی و اندیکاسیون مصرف دارو در حاملگی</p>	<p>بیماریهای قلبی در حاملگی و غیر حاملگی</p>	<p>هشتم</p>
<p>آشنایی با:</p> <p>تغییرات قلب و عروق، حجم و فشارخون در حاملگی، حاملگی پس از جراحیهای قلب.</p> <p>۲- مصرف آنتی کوآگولانها و سایر داروها در بارداری</p> <p>۳- مراقبت و درمان مادر باردار با بیماری قلبی در بارداری، زایمان و پس از زایمان</p> <p>۴- عوارض داروهای مصرفی و اندیکاسیون مصرف دارو در حاملگی</p>	<p>تغییرات قلب و عروق، حجم و فشارخون در حاملگی، مراقبت و درمان.</p>	<p>نهم</p>
<p>آشنایی با:</p>	<p>مراقبتهای ویژه (CCU)</p>	<p>دهم</p>

<p>بخش مراقبت‌های ویژه قلب، تجهیزات، پرسنل، نوع افراد بستری در CCU و مراقبت‌های پس از ترخیص از CCU</p>		
<p>آشنایی با: ۱- آناتومی دستگاه تنفس ۲- فیزیولوژی و پاتولوژی دستگاه تنفس ۳- نشانه شناسی و مکانیسم صداهای تنفسی</p>	<p>فیزیوپاتولوژی بیماری‌های تنفسی</p>	<p>یازدهم</p>
<p>آشنایی با: ۱- عوامل، علائم و نشانه‌های بیماری‌های تنفسی عفونی (پنومونی، برونشکتازی، سل و آبسه ریوی) ۲- تشخیص و درمان بیماری‌های تنفسی عفونی در حاملگی</p>	<p>بیماری‌های تنفسی</p>	<p>دوازدهم</p>
<p>آشنایی با: ۱- عوامل، علائم و نشانه‌های بیماری‌های تنفسی انسدادی (COPD و آسم). ۲- تشخیص و درمان بیماری‌های انسدادی ریوی در حاملگی</p>	<p>بیماری‌های تنفسی</p>	<p>سیزدهم</p>

<p>۳- علائم و نشانه های بیماریهای بدخیم ریوی</p> <p>۴- تشخیص و درمان بیماریهای بدخیم ریوی در حاملگی</p> <p>۵- عوارض داروهای مصرفی و اندیکاسیون مصرف دارو در حاملگی</p>		
<p>آشنایی با:</p> <p>۱- عوامل، علائم و نشانه های آمبولی ریه</p> <p>۲- تشخیص ونحوه اداره و درمان اورژانسهای ریوی در حاملگی</p> <p>۳- شناخت ICU و وسایل و درمان ICV</p> <p>۴- عوارض داروهای مصرفی و اندیکاسیون مصرف دارو در حاملگی</p>	<p>بیماریهای تنفسی</p>	<p>چهاردهم</p>
<p>آشنایی با:</p> <p>۱- ARDS علائم و نشانه ها و درمان در حاملگی.</p> <p>۲- علائم، نشانه ها و تشخیص و درمان نارسایی حاد و مزمن ریه در حاملگی</p> <p>۳- عوارض داروهای مصرفی و اندیکاسیون مصرف دارو در حاملگی</p>	<p>بیماریهای تنفسی</p>	<p>پانزدهم</p>

<p>آشنایی با:</p> <p>۱- علائم، نشانه ها و تشخیص و درمان بیماریهای پلور، مدیاستن و دیافراگم در حاملگی</p> <p>۲- عوارض داروهای مصرفی و اندیکاسیون مصرف دارو در حاملگی</p>	<p>بیماریهای تنفسی</p>	<p>شانزدهم</p>
<p>آشنایی با:</p> <p>۱- آناتومی دستگاه ادراری در بارداری و غیر بارداری</p> <p>۲- فیزیولوژی دستگاه ادراری (جریان خون، ادرار، آب والکترولیتها و اختلالات اسیدو باز) در بارداری و غیر بارداری</p> <p>۳- روشهای تشخیص آزمایشگاهی و تفسیر در بیماریهای کلیه و آنالیز ادرار در بارداری و غیر بارداری</p>	<p>فیزیوپاتولوژی دستگاه ادراری</p>	<p>هفدهم</p>
<p>آشنایی با:</p> <p>۱- تعریف، نشانه ها و علائم و عوارض بیماری و روشهای تشخیص آزمایشگاهی گلومرونفریت ونارسایی حاد و مزمن در بارداری و غیر بارداری</p> <p>۲- درمان گلومرونفریت ونارسایی حاد و مزمن و عوارض داروها در بارداری و غیر بارداری</p>	<p>بیماریهای دستگاه ادراری و روشهای تشخیص، درمان و عوارض در بارداری و غیر بارداری</p>	<p>هجدهم</p>

<p>آشنایی با:</p> <p>۱- تعریف، نشانه ها و علائم و عوارض بیماری و روشهای تشخیص آزمایشگاهی عفونتهای کلیه و مجاری ادراری و سندرم نفروتیک در بارداری و غیربارداری</p> <p>۲- درمان عفونتهای کلیه و مجاری ادراری و سندرم نفروتیک و عوارض داروها در بارداری و غیربارداری</p>	<p>بیماریهای دستگاه ادراری و روشهای تشخیص، درمان و عوارض در بارداری و غیر بارداری</p>	<p>نوزدهم</p>
<p>آشنایی با:</p> <p>۱- تعریف، نشانه ها و علائم و عوارض بیماری و روشهای تشخیص آزمایشگاهی عفونتهای کلیه و مجاری ادراری و سندرم نفروتیک در بارداری و غیربارداری</p> <p>۲- درمان عفونتهای کلیه و مجاری ادراری و سندرم نفروتیک و عوارض داروها در بارداری و غیربارداری</p>	<p>بیماریهای دستگاه ادراری و روشهای تشخیص، درمان و عوارض در بارداری و غیر بارداری</p>	<p>بیستم</p>

<p>آشنایی با:</p> <p>۱- تعریف، نشانه ها و علائم و عوارض بیماری و روشهای تشخیص آزمایشگاهی بیماریهای کلاژن، بیماریهای سیستمیک، بیماریهای سیستمیک و مادرزادی و تومورها در بارداری و غیربارداری</p> <p>۲- درمان عفونتهای کلیه و مجاری ادراری و سندرم نفروتیک و عوارض داروها در بارداری و غیربارداری</p>	<p>بیماریهای دستگاه ادراری و روشهای تشخیص، درمان و عوارض در بارداری و غیر بارداری</p>	<p>بیست و یکم</p>
<p>آشنایی با:</p> <p>۱- آناتومی و فیزیولوژی دستگاه گوارش (مری، معده، دوازدهه) در بارداری و غیربارداری</p> <p>۲- فیزیوپاتولوژی، علائم و نشانه ها در بیماریهای گوارشی (مری، معده، دوازدهه) در بارداری و غیربارداری</p> <p>۳- روشهای تشخیص آزمایشگاهی و تفسیر در بیماریهای گوارشی (مری، معده، دوازدهه) در بارداری و غیر بارداری</p>	<p>فیزیوپاتولوژی دستگاه گوارش و روشهای تشخیص، درمان و عوارض در بارداری و غیر بارداری</p>	<p>بیست و دوم</p>

<p>۴-درمان و عوارض داروها در بیماریهای گوارشی (مری،معهده،دواردهه) در بارداری و غیر بارداری</p>		
<p>آشنایی با: ۱-آناتومی و فیزیولوژی دستگاه گوارش (روده باریک،روده بزرگ) و مکانیسم جذب در بارداری و غیر بارداری ۲-فیزیوپاتولوژی،علائم و نشانه ها در بیماریهای گوارشی (روده باریک،روده بزرگ) در بارداری و غیر بارداری ۳- روشهای تشخیص آزمایشگاهی و تفسیر در بیماریهای گوارشی (روده باریک،روده بزرگ، انگلهای روده، هموروئید) در بارداری و غیر بارداری ۴-درمان و عوارض داروها در بیماریهای گوارشی (روده باریک،روده بزرگ، انگلهای روده، هموروئید) در بارداری و غیر بارداری</p>	<p>فیزیوپاتولوژی دستگاه گوارش و روشهای تشخیص،درمان و عوارض در بارداری و غیر بارداری</p>	<p>بیست و سوم</p>
<p>آشنایی با: ۱-آناتومی و فیزیولوژی دستگاه گوارش (کبد،لوزالمعهده،کیسه صفرا) و مکانیسم جذب در بارداری و غیر بارداری</p>	<p>فیزیوپاتولوژی دستگاه گوارش و روشهای تشخیص،درمان و عوارض در بارداری و غیر بارداری</p>	<p>بیست و چهارم</p>

<p>۲- فیزیوپاتولوژی، علائم و نشانه ها در بیماریهای گوارشی (کبد، لوزالمعده، کیسه صفرا) در بارداری و غیر بارداری</p> <p>۳- روشهای تشخیص آزمایشگاهی و تفسیر کبد، لوزالمعده، کیسه صفرا) در بارداری و غیر بارداری</p> <p>۴- درمان و عوارض داروها در بیماریهای گوارشی (کبد، لوزالمعده، کیسه صفرا) در بارداری و غیر بارداری</p>		
--	--	--

نحوه ارزشیابی درس			
درصد از امتیاز کل	تعداد امتیاز	ارزشیابی دانشجو	ردیف
٪۷۵	۱۵	امتحان پایان ترم	۱
٪۱۵	۳	امتحان میان ترم	
٪۱۰	۲	کوئیز و مشارکت در کلاس	۲
٪۱۰۰	۲۰	جمع	